

Na osnovu člana 44 stav 2 tačka 1 Zakona o Centralnoj banci Crne Gore („Službeni list Crne Gore“, br. 40/10, 6/13 i 70/17), Savjet Centralne banke Crne Gore, na sjednici održanoj 24. decembra 2020. godine, utvrdio je

POLITIKU CENTRALNE BANKE CRNE GORE U 2021. GODINI

I. U skladu sa ustavnim odgovornostima za monetarnu i finansijsku stabilnost i funkcionisanje bankarskog sistema, a posebno imajući u vidu aktuelnu pandemiju novog koronavirusa sa značajnim ekonomskim posljedicama, poštujući zakonom utvrđene principe nezavisnosti i transparentnosti, Centralna banka Crne Gore (u daljem tekstu: Centralna banka) će, za ostvarivanje datih ovlašćenja i odgovornosti, u 2021. godini:

1. Voditi politiku očuvanja monetarne i finansijske stabilnosti, koristeći raspoložive instrumente i mjere iz svoje nadležnosti, i, po potrebi, revidirati privremene mjere za smanjenje negativnog uticaja pandemije novog koronavirusa na poslovanje banaka i drugih pružalaca finansijskih usluga i na njihove klijente - građane, preduzetnike i privredna društva, i finansijski sistem Crne Gore, u cilju očuvanja njegove stabilnosti, a naročito stabilnosti, sigurnosti i otpornosti bankarskog sektora. Radi podsticanja i očuvanja monetarne stabilnosti, vodiće aktivnu politiku obavezne rezerve zasnovanu na ocjeni efektivnosti i efikasnosti primjene postojećih rješenja. Pratiće efekte uvedenih monetarnih i makroprudencijalnih mjera i, po potrebi, pristupiti implementaciji drugih instrumenata monetarne i makroprudencijalne politike. Radi podsticanja i očuvanja finansijske stabilnosti, sprovođiće makroekonomska i finansijska istraživanja i prognoze, razvijaće strukturni makroekonomski model Crne Gore, unapređivaće indikatore za ocjenu stanja finansijske stabilnosti i prevenciju pojave sistemskih rizika, kao i okvir za djelovanje u uslovima finansijske krize. Podstićaće i predlagati primjenu međunarodnih/evropskih regulatornih standarda i najboljih praksi u oblasti finansijske stabilnosti i monetarne politike. Podržavaće izradu i publikovanje naučnih i stručnih radova na aktuelne teme iz oblasti makroekonomije, centralnog bankarstva i finansijske stabilnosti.
2. Sprovoditi aktivnosti na praćenju implementacije Zakona o kreditnim institucijama i podzakonskih akata za sprovođenje tog zakona. Nastaviće se realizacija projekta procjene kvaliteta aktive (AQR) cjelokupnog bankarskog sistema. Registar zaduženja pojedinih lica prema kreditnim institucijama i drugim licima utvrđenim zakonom ili propisom Centralne banke (Kreditni registar) i dalje će se unapređivati. Vršiće usklađivanje i unapređenje posredne (off-site) kontrole banaka u skladu sa novim zakonskim rješenjima. Nastaviće sa politikom opreznog licenciranja novih banaka i odobravanja izmjena u strukturi akcionara postojećih banaka, polazeći od zaštite interesa deponenata i povjerilaca banaka. Kontinuirano će unapređivati proces testiranja otpornosti na stres banaka.

Sprovoditi aktivnosti u skladu sa Zakonom o sanaciji kreditnih institucija, kao i podzakonskim aktima za sprovođenje tog zakona. Radi obezbjeđenja sredstava za primjenu instrumenata sanacije i sanacionih ovlašćenja utvrđenih zakonom i podzakonskom regulativom, stvaraće se pretpostavke za rad Sanacionog fonda. Sarađivaće se intenzivno sa sanacionim tijelima matičnih banaka i bankarskih grupa koje imaju zavisna pravna lica u Crnoj Gori.

Preduzimati aktivnosti u cilju daljeg unapređenja sistema u oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma od strane subjekata nad kojim vrši nadzor, kroz razvoj i primjenu kontrola zasnovanih na procjeni rizika, kao i procjeni upravljanja rizicima od strane obveznika, naročito banaka. Takođe, nastaviće saradnju sa međunarodnim institucijama u ovoj oblasti, uz dalje unapređenje okvira i implementaciju međunarodnih standarda, kao i sa aktivnim učešćem u delegaciji Crne Gore pri Komitetu Savjeta Evrope – Moneyval-u.

Kontinuirano preduzimati aktivnosti i adekvatne mjere u cilju daljeg unapređenja prava korisnika finansijskih usluga i u cilju daljeg razvoja nebankarskog finansijskog sektora jačaće instrumente i mehanizme posredne i neposredne kontrole mikrokreditnih finansijskih institucija, lizing i faktoring društava i društava za otkup potraživanja, kao i kontrolu Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore. Nastaviće sa politikom opreznog licenciranja novih društava za pružanje finansijskih usluga, kao i izmjene u osnivačkoj strukturi postojećih osnivača.

3. Podržavati ostvarivanje ekonomske politike Vlade Crne Gore, ne dovodeći u pitanje ostvarivanje ciljeva, ustavnih odgovornosti i nezavisnost Centralne banke, i to: implementacijom mjera i instrumenata usmjerenih ka privrednom rastu, povećanje zaposlenosti, konkurentnosti i produktivnosti u funkciji održavanja finansijske stabilnosti, donošenjem mjera usmjerenih na saniranje posljedica pandemije novog koronavirusa i podsticanja ekonomskog rasta i razvoja.
4. Sprovoditi aktivnosti koje će obezbijediti održavanje sigurnog i efikasnog platnog sistema Centralne banke, kao i platnog prometa uopšte. U cilju daljeg unapređenja platnog sistema nastaviće sa implementacijom međunarodnih standarda, principa i najboljih praksi funkcionisanja savremenih platnih sistema. Nastaviće sa aktivnostima na uvođenju sistema za instant plaćanja, u cilju obezbjeđivanja jednostavnijeg i bržeg izvršavanja platnih transakcija i podsticanja konkurentnosti na tržištu i/ili smanjenja troškova. Takođe, unapređivaće kvalitet platnog sistema kroz realizaciju i kontinuirano razvijanje funkcije nadgledanja tog sistema. Nastaviće usaglašavanje sa novim tehnologijama (Fintek), kao i unapređenje infrastrukturnog okvira i podršku razvoju digitalizacije u oblasti plaćanja. Unapređivaće kvalitet obavljanja usluga platnog prometa, posebno sprovođenjem efikasne kontrole obavljanja platnog prometa u zemlji, kao i sprovođenjem oprezne politike izdavanja odobrenja platnim institucijama i institucijama za elektronski novac.

Nastaviti aktivnosti na izradi Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o platnom prometu, nakon izjašnjenja Evropske komisije, radi njegovog stavljanja u proceduru donošenja. Istovremeno će se sprovoditi aktivnosti na pripremi i donošenju podzakonskih akata za sprovođenje navedenog zakona.

Radiće na pripremi i donošenju podzakonskih akata za sprovođenje Zakona o uporedivosti naknada povezanih sa računom za plaćanje potrošača, prebacivanju računa za plaćanje potrošača i računima za plaćanje sa osnovnim uslugama i Zakona o međubankarskim naknadama i posebnim pravilima u vezi sa platnim karticama.

5. U skladu sa načelima likvidnosti i sigurnosti ulaganja, a u cilju efikasnog funkcionisanja u finansijskom okruženju koje karakterišu negativne kamatne

stope na eurskom tržištu i dodatno usložene okolnosti izazvane pandemijom novog koronavirusa, Centralna banka će upravljati međunarodnim rezervama u skladu sa definisanom investicionom strategijom. Permanentno će pratiti kretanja na međunarodnom finansijskom tržištu, naročito kreditni rejting banaka i emitenata, kako sadašnjih, tako i potencijalnih partnera, i po potrebi revidirati aktuelnu investicionu strategiju, sa ciljem blagovremenog usmjeravanja sredstava međunarodnih rezervi prema onim subjektima koji obezbjeđuju poboljšanje odnosa rizika ulaganja i ostvarenog prinosa. Pri tome će razmatrati uvođenje novih i potrebu repositioniranja postojećih finansijskih instrumenta, kao i saradnju sa novim inostranim partnerima. Unapređivaće kvalitet obavljanja poslova platnog prometa sa inostranstvom kroz prilagođavanje i implementaciju međunarodnih standarda i principa funkcionisanja savremenih platnih sistema. Obezbiđiće kvalitetno i efikasno obavljanje poslova depozitara, bankara i fiskalnog agenta državnih organa i organizacija rukovodeći se njihovim potrebama i zahtjevima.

Kontinuirano će raditi na sveobuhvatnom i efikasnom sagledavanju potreba i planiranju optimalnih količina i apoenke strukture gotovog novca neophodnog za uredno i blagovremeno snabdijevanje domaćeg platnog prometa, naročito u situaciji izazvanoj pandemijom novog koronavirusa. Nastaviće se aktivnosti na sprovođenju zaštite eura od falsifikovanja, kao i saradnja sa nadležnim inostranim i domaćim institucijama (Evropska centralna banka, Evropski sistem centralnih banaka, Evropska komisija, Evropski centar za tehničku i naučnu saradnju, Vrhovno državno tužilaštvo i Uprava policije). Takođe, razvijaće se infrastruktura za potrebe unapređenja rada nacionalnih centara za analizu novčanica i kovanica eura, formiranja adekvatne i kvalitetne baze podataka, kao i unapređivati odnosi sa svim rukovaocima gotovim novcem u Crnoj Gori.

6. Unapređivati statistiku za koju je nadležna kao zvanični proizvođač statistike, a posebna pažnja će biti posvećena implementaciji međunarodnih i EU metodologija (ESA 2010). Nastaviće testiranje novog sistema izvještavanja banaka prema Centralnoj banci, sa ciljem unapređenja monetarne i finansijske statistike, kao i razvoj novih statističkih pregleda. Kreiraće izvještajne zahtjeve za finansijske institucije koji nijesu pod nadzorom Centralne banke (investicioni fondovi, društva za osiguranje i dr.), za potrebe kompilacije finansijskog računa finansijskog sektora. Unapređivaće sistem direktnog izvještavanja u cilju podizanja kvaliteta statistike platnog bilansa, međunarodne investicione pozicije i spoljnog duga.
7. Nastaviti sa aktivnim učešćem u pregovaračkom procesu Crne Gore i Evropske unije, raditi na unapređenju saradnje sa Evropskom centralnom bankom, Evropskom komisijom i drugim institucijama Evropske unije. Intenziviraće saradnju sa centralnim bankama i drugim međunarodnim finansijskim institucijama i organizacijama, a naročito sa Međunarodnim monetarnim fondom i Svjetskom bankom. Razvijaće saradnju sa supervizorima stranih matičnih banaka i bankarskih grupa koje imaju zavisna pravna lica u Crnoj Gori, kao i ključnim finansijskim institucijama poput Evropske banke za obnovu i razvoj, Evropske centralne banke i Evropskog bankarskog regulatora, sa ciljem sinhronizovanja supervizorskih aktivnosti. Pratiće i implementirati unapređenja na planu međunarodnih multilateralnih dogovora i usvojenih konvencija u oblasti bankarstva. Sa ciljem daljeg unapređenja i usklađivanja regulatornog, institucionalnog i operativnog okvira sa standardima Evropskog sistema

centralnih banaka, nastaviće se sa aktivnim učešćem u pripremi i implementaciji projekata koji se finansiraju iz fondova Evropske unije. Intenziviraće aktivnosti na snaženju administrativnih kapaciteta i stvaranju uslova za buduće nesmetano funkcionisanje Centralne banke u okviru Evropskog sistema centralnih banaka i Evropske centralne banke.

8. Nastaviti sa stručnim usavršavanjem zaposlenih, sa posebnim akcentom na učešće zaposlenih u programima obuke u organizaciji relevantnih međunarodnih partnera, kao i Centralne banke, uključujući i on-line programe obuke.
9. Nastaviti da blagovremeno pruža pouzdane i precizne informacije o svim aspektima poslovanja, polazeći od najviših standarda transparentnosti. Afirmisaće podizanje nivoa informisanosti i ekonomskog znanja u društvu u cilju boljeg razumijevanja centralnog bankarstva, značaja finansijske stabilnosti i sigurnosti bankarskog sistema. Posebnu pažnju posvetiće stimulanju naučne misli i afirmaciji mladog i stručnog kadra u Crnoj Gori, kao i intenziviranju projekata iz oblasti finansijske edukacije, finansijske pismenosti i uključenosti, kao i nastavku projekata poput „Nedjelje štednje“ i „Svjetske nedjelje novca“.
10. Nastaviti sa aktivnostima na daljoj promociji Muzeja novca, kao institucije od kulturno-istorijskog značaja i institucije od značaja za edukovanje javnosti i promovisanje uloge i važnosti Centralne banke u finansijskom sistemu Crne Gore. Takođe, nastaviće aktivnosti, u skladu sa objektivnim mogućnostima, na daljem sakupljanju muzejskog materijala radi dopunjavanja numizmatičke zbirke, prvenstveno kolekcije jedinog crnogorskog državnog novca – perpera, a sve u cilju očuvanja, zaštite i zadržavanja istorijskog i kulturnog nasljeđa iz oblasti numizmatike u Crnoj Gori.
11. Nastaviti da unapređuje i ostale oblasti iz svoje nadležnosti koje su od značaja za ostvarivanje ciljeva i izvršavanje funkcija: informacionog sistema, sistema za upravljanje operativnim rizikom, bezbjednost informacija, kontinuitetom poslovanja i dr., primjereno standardima i dobroj praksi iz ovih oblasti u okviru Evropskog sistema centralnih banaka i Evropske centralne banke.
12. U svom poslovanju voditi se principima društveno odgovorne institucije i nastaviće da, u skladu sa finansijskim mogućnostima, izdvaja dio svog prihoda za humanitarne akcije i podršku kulturnim, istorijskim i drugim vrijednostima društva, te tako, kroz javno učešće u brojnim društvenim aktivnostima, doprinositi jačanju civilnog društva.

II. Ova politika objavljuje se na internet stranici Centralne banke Crne Gore.

SAVJET CENTRALNE BANKE CRNE GORE

Br.0101-7606-3/2020
Podgorica, 24.12.2020. godine

**PREDSJEDAVALAČI
GUVERNER**

dr Radoje Žugić, s.r,